

Omatoimikirjastot:

- Omatoimikirjastojen hankehaut; Omatoimiasioinnin edistämiseen haettava avustus - hyväksyttävät kustannukset
  - Omatoimikirjastohankkeille on mahdollista saada avustusta edelleen.
  - Hankkeet ovat kehittämishankkeita, eivät investointihankkeita.
  - Hankkeen tulee parantaa kirjastopalvelun saatavuutta ja omatoimikirjaston toiminnan monimuotoisuutta.
  - Hyväksyttävät kustannukset
    - perusjako: laitteet kyllä, rakentaminen ei
    - linjaukset hyväksyttävistä kustannuksista löytyy aviavustukset.fi -sivuilta -> [UKK, mihin avustusta voi käyttää?](#)
- Vad ska man tänka på när man planerar för meröppet på ett närbibliotek? (passagekontroll? utlåningsautomat? kameraövervakning? centralhögtalare? besöksräknare? larmsystem?) Var ska man börja? Kan man få understöd för både teknisk utrustning, planering och utfört arbete (köptjänster)? Finns det samlade länkar någonstans?
  - Man kan få understöd för anskaffning av apparater, men inte för bygg- och renoveringsarbete. Kostnaderna för planering av inrednings- eller möbleringsarbeten godtagbara. Notera att kostnader som inte är godtagbara inte heller kan ingå i kommunens självfinansieringsandel. Se närmare "Vad får understödet användas till?": https://www.avi.fi/documents/10191/17574571/UKK_Mihin_avusta_voi_kayttaa_sv/
  - Projekt för meröppna bibliotek tenderar att få höga kostnader, varför det kan komma att finnas ett maximibelopp för hur mycket statsunderstöd kommunen kan få för projektet.
  - Med statsunderstödet kan RFV understöda utvecklingsverksamhet, inte investeringar. Därför är det bra att förutom de tekniska lösningarna, också fokusera på hur man med meröppet kan utveckla verksamheten och förbättra tillgången till tjänsterna.

Yhteistyö:

- Mahdollisuudet kansainväliseen yhteistyöhön?
  - Kansainväliseen yhteistyöhön on olemassa erilaisia avustusmuotoja, esim. pohjoismaiden välisiä kulttuurirahastoja. Kannattaa myös selvittää minkälaista kansainvälistä yhteistyötä omassa kunnassa tehdään ja voiko kirjaston hanke liittää siihen. Jos on löytynyt yhteistyökumppani ulkomailta, pitäisi hankehakemuksessa määritellä mitä yhteistyöhön kuuluu ja minkälaiset kustannukset olisivat oman hankkeen osalta. Aiesopimus olisi myös liitettävä. Aiesopimuksen malli löytyy tästä: <https://aviavustukset.fi/hakeminen/avustusmuodot/kirjastotoiminnan-kehittaminen/>
  - Avustuksella ei voida rahoittaa varsinaisia opintomatkoja, jos eivät tuo oleellista sisältöä projektin toteutukseen. Avi tukee osaltaan kirjastojen kansainvälisyyttä järjestämällä opintomatkoja ja konferensseja.
- Miten hankkeissa voi verkostoitua, onko Avilla hankerekisteriä?

- Avin hankerekisteri sellaisenaan on tullut tiensä päähän ja se sulkeutuu tämän syksyn aikana.
  - Aviavustukset-sivustolle <https://aviavustukset.fi/kirjasto-visualisointi/> on siirretty hankerekisterin aineisto ja kirjastotoimelle on räätälöity oma näkymä, jossa on monipuolisemmin erilaisia hakuominaisuuksia, mm. teemahaku. Täältä kautta hakija pystyy katsomaan, millaisia hankkeita ja kenen toteuttamana on menossa tai toteutettu.
  - Kannattaa tutustua myös avustustarinoihin <https://aviavustukset.fi/avustustarinat/>
- Miten parhaiten organisoida kuntarajat ylittäviä yhteistyöhankkeita ilman, että työ ja vastuu kaatuu yhdelle kirjastolle?
- Yhteistyöhankkeet ovat suositeltavia, jo hakuohjeessa kannustetaan alueelliseen tai laajempaan yhteistyöhön.
  - Teknisesti yhteishanke toteutetaan niin, että yksi hanketoimija (=hakija) on hankkeen hallinnoija ja muut osallistuvat omalla panoksellaan (esim. oman työajan käyttö hankkeessa).
  - Yhteistyötä koko hankkeen ajan edistää hakuvaiheessa yhteistyökumppaneiden kesken tehtävä [aiesopimus/yhteistyösitoumus](#). Tämä on nyt ensi kertaa pakollinen liite yhteistyöhankkeissa. Sopimuksen muoto on vapaa, kunhan siinä on tietyt elementit.
  - Yhteishankkeissa jo suunnitteluvaiheessa tehtävä yhteistyö, tavoitteiden ja mittarien miettiminen yhdessä sekä selkeä asioista viestiminen edistävät sitoutumista yhteiseen hankkeeseen.
  - Kootusti: Yhteistyö jo suunnitteluvaiheessa, sopimus, viestintä, vastuun antaminen ja ottaminen, säännölliset kokoontumiset (=ohjausryhmä, seurantaryhmä, työryhmä).

Teemat ja painotukset:

- Mitkä ovat ensi vuoden ensisijaiset avustuskohteet ja teemat?; Rahoituksen painopisteet kirjastotoimen alalla vuodelle 2021; Tämän hakukauden painotukset?
- Hakuilmoituksessa on määritelty haussa olevat kokonaisuudet. Nämä on johdettu kirjastolaista ja kulttuuripolitiikan strategiasta osallisuus kulttuuriin. (ks. tarkemmin [hakuohje](#))
    - Kokonaisuus: Aktiivinen kansalaisuus, demokratia ja sananvapaus
    - Kokonaisuus: Lukemisen edistäminen
    - Kokonaisuus: Jatkuva oppiminen
    - Kokonaisuus: Kirjastojen vaikuttavuus, uudet toimintamallit ja kestävä kehitys
  - Painotukset:
    - Monipuoliset lukutaidot (tavoitteena yhdenvertainen kansalaisuus digitaalisessakin yhteiskunnassa, osallisuuden edistäminen, syrjäytymisen ehkäisy, kaikenikäiset)
    - Kirjastojen muunneltavat, monipuoliset ja yhteiskäyttöiset tilat (pepan tuloksista johdettu)
    - Palvelujen ja toimintojen kehittäminen kaikenikäisille myös digi- ja etäyhteyksin käytettäväksi (pepan tulokset, koronakevään opetukset)
- On hankerahoitushaku vuodeksi 2021 lähinnä lasten ja nuorten hankkeisiin? Entä, jos hankkeen kohderyhmänä on aikuiset?

- Hakukokonaisuudet antavat mahdollisuuden hakea avustusta kaikenikäisten kehittämistoimintaan, mm. monipuoliset lukutaidot kaikenikäisille.
- Millaisiin nuorten aikuisten hankkeisiin kannattaa hakea tukea tänä vuonna?
  - Hankkeen määrittelyssä ja suunnittelussa kannattaa lähteä toimintaympäristöstä liikkeelle. Minkälaisia tarpeita on kunnassa tai asuinalueella? Minkälaisilla toimenpiteillä ja toiminnalla nimenomaan kirjasto voi tukea nuorten kasvamista ja kehittymistä, lukemista, opiskelua ja vapaa-ajan toimintaa? Mihin haun kokonaisuuksiin nuorten aikuisten hanke liittyisi? Kannattaa myös tutkia hakuinfossa olevia strategioita ja ohjelmia, kirjastolaisia ja siinä olevat kirjastojen tehtäviä. Voiko nuorten aikuisten hankkeisiin löytyä tavoitteet ja painopistealueet näistä?
- Huomioidaanko erityisryhmiä hankkeissa?
  - Haun yleisperusteluihin sisältyy syrjimättömyys. Katsotaan siis eduksi, jos toiminta tai hanke edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, osallisuutta, keskinäistä kunnioitusta ja kestäväää kehitystä OKM:n strategian toimintalupauksen mukaisesti. Sikäli erityisryhmät sisältyvät lähtökohtaisesti hanketoimintaan.
- Vilka typer av projekt prioriteras?
  - Projekt som främjar invånarnas välmående och delaktighet och ett gott och meningsfullt liv och bidrar till samhörighet, jämlikhet och demokrati. Barn och unga beaktas särskilt. Det finns fyra helheter för vilka de allmänna bibliotekens projekt kan beviljas understöd. Se närmare ansökningsanvisningarna på <https://aviavustukset.fi/sv/former-av-stadsunderstod/understod-for-att-utveckla-biblioteksverksamheten/>
- Erityisesti kiinnostaa tämän hakukierroksen painopistealueet ja **koronan** aiheuttamien rajoitusten vaikutus hanketyöhön.
  - Tämän valtionavustushaun kohteet on jaettu neljään kokonaisuuteen, jotka löytyvät hakuohjeesta: https://www.avi.fi/documents/10191/17574571/Kirjasto_Hakuohje_2021_fi/
  - Hanketoiminnalla katsotaan toiveikkaasti tulevaisuuteen. Monet asiat tulevat kuitenkin olemaan eri tavalla. Kuinka muutetaan toiminta niin, että palvelut tavoittavat kaikkia tukevaisuudessakin? Minkälaiset olisivat uudet toimintamallit? Epidemian aikana on saattanut ilmetä puutteita palvelujen tasapuolisessa tarjonnassa. Hanketoiminnalla kirjastot voivat kehittää perinteisiä palvelujaan ja toimintojaan kaikenikäisille myös digi- ja etäyhteyksin käytettäväksi.

Hankkeesta arkeen:

- Pienemmissä ja keskisuurissa kirjastoissa - kehittämisen yhteys muuhun kuntaan
  - Ja suunnitteluvaiheessa on hyvä miettiä, millaista kehittämistä kirjasto juuri nyt tarvitsee. Mitä tarpeita kunnalla tai kaupungilla on kirjastopalvelulle?

- Hakemusta suunniteltaessa on syytä tarkistaa kunnan toimintaympäristö: onko kunnassa käynnissä toimintasuunnitelmia tai ohjelmia, joissa kirjaston olisi hyvä olla mukana, olisiko näiden tavoitteissa jotain, jota kirjasto voisi omalta osaltaan edistää?
  - On hyvä, jos kirjasto ei ole yhteistyössä vain palvelun tuottaja, vaan aito yhteistyökumppani, jonka kanssa suunnitellaan toimintaa ja edetään yhteisiin tavoitteisiin. Toiminnasta hankkeessa kannattaa sopia jo hakuvaiheessa vaikkapa [aiesopimuksella](#).
- Miten saada onnistuneiden hankkeiden hyvät käytännöt kirjaston arkeen?
- Suunnitteluvaiheessa ja koko projektin ajan kiinnitetään huomio käytännön työhön sekä yhteistyöhön muiden kanssa. Hanketta on hyvä arvioida pitkin hankeaikaa tavoitteita ja mittareita tarkastellen sekä huomioida toiminnan jatkuvuuteen tarvittavat resurssit.
  - Hyvä hanke ei ole yhden työntekijän tai vain johtajan käsissä, vaan koko työyhteisö olisi hyvä ottaa jollakin tavalla mukaan. Tavoitteet ja projektin eri vaiheet kannattaa muistaa avata muille. Viestintä ja kommunikointi ulospäin ja oman kirjaston sisällä on myös hyvän projektin ja sen jatkuvuuden edellytys.

Muuta ajankohtaista:

- Avustusten alueellinen jakautuminen. Millä perusteella päätetään?
- Avien kirjastotoimi on siirtynyt valtakunnalliseen hankkeiden arviointiin. Hakemukset arvioidaan ensin sisällöllisesti ja sen jälkeen alueellisesta näkökulmasta.
  - Hakemusten arvioinnissa kiinnitetään yhteisesti sovittujen periaatteiden mukaisesti huomiota siihen, miten hyvin hankkeet vastaavat hakuohjeen tavoitteenasettelua, miten hyvin hankkeet kiinnittyvät hankkeessa suunniteltuun toimintaympäristöön (kunnan/alueen strategiat, toimintasuunnitelmat, ohjelmat), miten selkeästi hankkeen toimintasuunnitelma ja rahoitus on kuvattu sekä miten hankkeissa mainitut yhteistyökumppanit ovat olleet mukana hankkeen suunnittelussa ja rahoituksessa.
  - Sisällöllisen arvioinnin jälkeen hankkeiden rahoituksen alueellinen jakautuminen käydään läpi yhdessä tarkastajien kesken. Tässä kohtaa huomioidaan alueellisen tasa-arvon toteutuminen ja kunkin alueen ominaiset tarpeet.
- Onko todennäköistä, että jatkossa tulee kirjastoautohankintaan rahoitusta?
- Rahoittajana ministeriö. Tämänhetkisen tiedon mukaan rahoitus on kertaluontoinen.

Talous ja raportointi

- Pitääkö omarahoituksen edelleen näkyä kirjanpidossa?
- Kyllä. Erityisavustuksen kustannuspaikalle tulee kirjata hankkeesta aiheutuneet toteutuneet tulot sekä kustannukset. Avustettavan hankkeen tai toiminnan kustannuspaikalle kirjattavien kaikkien kustannusten (haettava avustus + omarahoitus) tulee olla hyväksyttävissä kustannuksina.
- Pitääkö AVI:n avustuksissa työajanseurannan perusteella hankkeelle kohdistettavaa osa-aikaisten työaikapanos kohdistaa hankkeen kirjanpitoon muistiotositteella vaan tästä riittää pelkkä erillinen

selvityslomake?

- Hankkeessa voi muodostua kahdenlaisia palkkakustannuksia:
  1. hanketta varten palkattujen työntekijöiden (osa- tai kokoaikainen) palkkakustannukset sivukuluineen
    - Palkattavan hanketyöntekijän palkkamenot kirjataan hankkeen kustannuspaikalle
  2. kirjaston oman henkilökunnan (tai muiden hankkeeseen osallistuvien) työaikakustannukset
    - Henkilökunnan palkkamenot (=hankkeeseen käytetty työaika) voidaan kirjata hankkeen kustannuspaikalle **tai** todentaa työajanseurannan avulla.
    - Tarvittavat tiedot työajanseurannassa: henkilö, aihe, työtunnit, á hinta, kustannukset yhteensä.
    - Työajanseuranta liitetään hankkeen toimintaraporttiin.
    - Työajanseurantalomake löytyy [tästä](#)

- Tuleeko hankesopimusten olla fyysisesti allekirjoitettuja vai riittääkö muulla tavoin kirjallisesti osoitettu hankekumppaneiden sitoutuminen (esim. sähköpostikuittauksin)?
  - Hankekumppaneiden sitoutuminen voidaan todentaa myös muutoin kuin varsinaisen aiesopimuksen avulla. Tällöin tulee huomioida, että suunnitellun yhteistyön sisältö tulee kuvatuksi riittävän tarkasti. [Aiesopimusmallissa](#) on kuvattu tarvittavat tiedot.

- Onko aiesopimusmalleihin tai -esimerkkeihin linkit aviavustukset-sivulla?
  - Aiesopimusmalli löytyy aviavustukset-sivulta.

- Onko aviavustukset-sivuilla myös logo, jota voi käyttää hankkeesta viestittäessä?
  - Avustuksen saajan suositellaan kertovan viestinnässään, esimerkiksi verkkosivuillaan ja esitteissään, että on saanut avustusta aluehallintovirastolta.
  - Aviavustukset-sivulla on tietoa AVIn logosta ja graafisesta ohjeituksesta.